

niem celebrować Mszę św., także po łacinie, zgodnie z obowiązującym dziś w Kościele prawem.

Ks. Henryk Wójtowicz – Lublin

Józefa Danuta ŚRODOŃ, *Latine legimus et dicimus. Podręcznik do języka łacińskiego dla klasy I, II, III i IV o profilu biologiczno-chemicznym, cz. I-III, Rzeszów 1995-1997, Wyższe Seminarium Duchowne w Rzeszowie, ss. 101+115-195.*

Podręcznik jest podzielony na trzy części. Dwie pierwsze są przeznaczone dla klasy I i II, a trzecia – dla III i IV. Wszystkie merytorycznie i metodycznie są opracowane dokładnie i starannie. Każda część podręcznika jest ułożona według tego samego schematu. Najpierw są umieszczone jednostki lekcyjne (22 w części I, 28 w części II, 29 i 17 tekstów dodanych w części III). Zawierają one: tekst łaciński, względnie zestaw luźnych zdań jako „Varia; kilka sentencji pod tekstem; preparacje słownikowe ułożone w porządku alfabetycznym; sukcesywnie wprowadzane wiadomości gramatyczne, ilustrowane przykładami; ćwiczenia gramatyczne, zarówno łacińskie jak i polskie pozwalające uczniom powtórzyć materiał z ostatniej lub wcześniejszych lekcji.

Teksty umieszczone w podręczniku są fragmentami dzieł takich autorów starożytnych jak: Celsus, Cyceron, Geliusz, Pliniusz Starszy i Młodszy. Wybrane teksty dotyczą zagadnień z dziedziny nauk przyrodniczych i medycyny oraz ilustrują nowy materiał gramatyczny. Szczególnie do III części podręcznika zostały wybrane teksty obfitujące w fachową terminologię i takie, które mogą wzbudzić zainteresowanie uczniów także z racji różnych dowcipnych sytuacji, przedstawianych przez antycznych pisarzy. Materiał gramatyczny we wszystkich częściach podręcznika został przedstawiony zwięźle i zrozumiale. Opanowanie materiału gramatycznego przez uczniów ułatwią niewątpliwie tłumaczone przez Autorkę podręcznika na język polski paradygmaty łacińskie, zwłaszcza składniowe. Bardzo trafne metodycznie jest zestawienie zdań do ćwiczeń gramatycznych, w pierwszych dwu częściach polskich, a w trzeciej zarówno polskich, jak i łacińskich. Program klasy IV przewiduje przykłady recept, nazewnictwa leków oraz przedrostki i greckie przyrostki w terminologii medycznej. To wszystko zostało uwzględnione w III części podręcznika.

Oprócz słówek pod tekstami łacińskimi poszczególnych lekcji, w każdej części podręcznika są umieszczone słowniki: łacińsko-polski i polsko-łaciński jako pomoc dla ucznia do przypomnienia sobie dawniej poznanych i niedokładnie zapamiętanych słów. Cenny też jest słownik imion własnych, oparty niemal wyłącznie na *Malej Encyklopedii Kultury Antycznej*.

Podręcznik jest tradycyjny. Dokładne przerobienie go rokuje dobre przygotownie uczniów na studia wyższe. Zasluguje w całości na rozpowszechnienie w liceum ogólnokształcącym, zwłaszcza o profilu biologiczno-chemicznym. Trafny jest także jego tytuł: *Latine legimus et dicimus*. Odpowiada zawartości jego treści w ćwiczeniach łacińskich i w zdaniach polskich przeznaczonych do ćwiczeń gramatycznych. Sądzę, że jest to niewątpliwie bardzo potrzebna propozycja nauki języka łacińskiego jako wynik ponad 30-letniej praktyki dydaktycznej, rzetelnej wiedzy filologicznej i zdobytego w szkole doświadczenia przez p. mgr Danutę Środoń, absolwentkę filologii klasycznej KUL.

Ks. Henryk Wójtowicz – Lublin

Jerzy WOJTCZAK, *Fides et litterae. Język łaciński dla uczniów szkół katolickich, studentów i alumnów*, Warszawa 1998, Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „Adam”, ss. 400.

Podręcznik poprzedzają: pismo gratulacyjne Józefa Kardynała Glempa, Prymasa Polski (s. 3), *Przedmowa* napisana przez bpa Piotra Libere, Sekretarza Konferencji Episkopatu Polski, filologa klasycznego i znawcę literatury wczesnochrześcijańskiej (ss. 5-7) oraz *Słowo wstępne* Autora, skierowane do Czytelników (ss. 8-10) z informacją o znaczeniu i konieczności zapoznania się z podstawowymi elementami języka łacińskiego przez studiujących teologię, filozofię, nauki społeczne i humanistyczne, a także przez uczniów szkoły średniej. Podręcznik jest opracowany tak, aby mógł zainteresować studentów, alumnów i uczniów oraz był dostępny także dla średnio zdolnych i mniej przygotowanych w szkole podstawowej lub liceum.

Istotną część podręcznika, opracowanego merytorycznie i metodycznie dokładnie i starannie, zajmuje 100 jednostek lekcyjnych (ss. 11-291) zawierających:

zwykle 1 lub 2 oddzielne nowe tematy gramatyczne wraz z paradygmatami deklinacyjnymi i koniugacyjnymi, wprowadzane sukcesywnie przez bardzo jasne, zrozumiałe i przystępne wyjaśnienia, utrzymane w formie dialogu z czytelnikami, z odsyłaniem czytelnika w celu uzupełniania istotnych wiadomości do gramatyki;

nowy tekst łaciński z adaptowanych początkowo odpowiednich zdań, ilustrujących omawiany temat gramatyczny (do s. 169 są to teksty zdań tworzących dla aktualnych potrzeb gramatycznych), a potem oryginalne teksty wybrane z autorów klasycznych, wczesnochrześcijańskich, Pisma św. i dokumentów Kościoła;

informacje leksykalne obejmujące słowniczek początkowo ze wszystkimi słowami występującymi po raz pierwszy, a potem stopniowo tylko trudniejszy-